

OLJUVINNAN

Johan Dahl:

Vit eru til reiðar

Vinnumálaráðharrin vónar, at oljan verður funnin í ár, og hann heldur, at landið er til reiðar, um tað skuldi hent

Ingolf S. Olsen

At Statoil saman við øðrum loyvishavarum ger eitt so stórt leitiátak í einum í føroyskum øki, sum talan er um í ár, kyndir eisini undir vónirnar hjá Johan Dahl, vinnumálaráðharra, um, at hesaferð fer tað at eydnast at finna kolvetni í rakstrarverdum nøgdum.

Í næsta mánaða fer norska felagið saman við oljufeløgnum Atlantic Petroleum, ExxonMobil, Dong og OMV undir aftur boringina Brugdan II, sum var sett á pausu á hesysti 2012, og í summar ger felagið saman við Dong og OMV eina boring í økinum Súlan-Stelkur skamt at bretska markinum og ikki langt frá oljukeldum bretsku megin markið.

Góð data

- Eg havi varhugan av, at tað eru góð data, sum nú liggja á borðinum, so eg vóni sjálsagt, at okkurt spyrst burtur úr hesaferð, sigur Johan Dahl.

Politiska skipanin hevur í seinastuni fingið ákoyringar frá fleiri síðum fyri at vera passiv og ófyrireikað, um tað skuldi eydnast at rakt við olju ella gass í ár. Men hesum vísir Johan Dahl aftur.

- Eg veit ikki, hvussu nógv betri vit kunnu fyrireika okkum. Lóggávan er púra greið og hevur verið tað leingi, sigur Johan Dahl.

- Um so verður, at kolvetni verða funnin í rakstrarverdum nøgdum, er tað trupult at siga frammanundan, júst hvussu gongdin so fer at verða. Tað veldst um so nógv – um tað er olja ella gass, hvussu stórir finningurin er, og nær teir finna nakað. Tað kann ganga lang tíð, frá tí at rakt verður við olju ella gass, til framleiðsla fer í gongd. Vit sóu til dømis, at olja varð funnin í Clair-oljuleiðini ikki langt frá markinum til Bretlands í 1977, men framleiðslan byrjaði ikki fyrr enn í 2005, sigur hann.

Tað er álagt feløgnum, ið standa fyri boringunum, at tryggja tilbúgving á staðnum, um ein vanlukka skuldi

- Eg veit ikki, hvussu nógv betri vit kunnu fyrireika okkum. Lóggávan er púra greið og hevur verið tað leingi, sigur Johan Dahl, landsstýrismaður í vinnumálum

hent. Harumframt hava tey avtalur sínámillum um tilbúgvingarútgerð tvørtur um landamørk, um tørvur skuldi verðið á tí.

- Verður tað so, at vit koma at hava framleiðslu á føroyskum øki, verður helst neyðugt, at vit sjálvi eisini verða betri tilbúgvín, ásannar Johan Dahl tó.

Áseting í lagi

Hóast Johnny í Grótinum, búskaparfrøðingur, aðra staðir í blaðnum finst at kravinum í oljulóggávuni um, at allur flutningur og útgerð skal um føroyskan kajkant, so verjir vinnumálaráðharrin hesa áseting.

- Oljuleitingarnar hava higartil samanlagt givið landskassanum inntøkur oman fyri 225 milliónir krónur frá útlenskum persónum og feløgum, ikki minst takkað verið hasi ásetingini. Umframt hetta hava føroyskar fyrirkur havt fitt av inntøkum orsakað av hesi ásetingini. Hon økir eisini móguleikan hjá føroyskum fyrirkum at sleppa upp í

part, tí tað kann vera virðismikið fyri tær at kunna vísa á royndir úr oljuvinnuni, tá tær skulu uttanlands at kappast.

- Vit eru noydd at fyrihalda okkum skilagott til oljuvinnuna og fáa tað burtur úr henni, sum yvirhøvur ber til. Vit krevja vørur og tænastrur um føroyskan

kajkant og krevja, at samtøkini, ið bora, hava heimstað og gjalda skatt her. Hinvegin fer hetta helst at krevja, at vit lata okkara arbeidsmarknað meira upp fyri útlenskari arbeidsmegi, um vit finna olju. Øll hesi atlit og fyrilit skulu takast, men eg haldi, at vit eru væl fyrireikað, sigur Johan Dahl.

Inntøkurnar

Um rakt verður við olju ella gass í føroysku undirgrundini, ásetir kolvetnis-skattalógin, at framleiðandi feløgini skulu gjalda ein avkastskatt, sum kann verða upp í 57 prosent, alt eftir hvussu stórt avkastið er. Íroknað hetta er eitt framleiðslugjald – royalty – á tvey prosent – tað er tvey prosent av virðinum av framleiðsluni, sama hvat avkastið er.

Føroyskur kajkantur

Ásetingin um, at øll veitingin í sambandi við oljuvinnuna skal um føroyskan kajkant, stendur í grein 11 í løgtingslóginu um kolvetnisvirksemi: § 11. Í loyvvum eftir § 6, skal verða ásett, at allur flutningur av útgerð og fólki til og frá føroyskum øki skal fara um føroyskan bryggjukant ella føroyskan flogvøll. Stk. 2. Landsstýrið kann í serligum førum, gera undantak frá ásetingini í stk. 1.

liga hugbankanum World Economic Forum.

- Í Norðurnoregi hevur tað eydnast sera væl hjá oljuvinnuni at etablera seg stig fyri stig. Lokalsamfeløgini og vinnan á staðnum blómar saman við okkum, og nógv av teimum, ið vóru rýmd, eru flutt

tøkur til landskassan, sum eru tengdar at staðfestum yvirskoti av oljuframleiðslu. Framleiðslugjöldini eru viðfáningur í samlaðu metingini og eru læst føst í føstum krónu-upphæddum og føstum prosenttali.

Við avskrivingarreglum og flytingarreglum og áramálsásetingum fyri at

heim aftur. Vit hava somu strategi í Barentshavinum og síggja positivt upp á tað har eisini.

- Her er talan um sera viðkvømt øki, og tað er tað føroyska eisini. Í slíkum økjum fara vit serliga varisliga fram, sigur Rúni M. Hansen.

Tørvur á orku

Tó at hann leggur dent á, at tað eru politikararnir, ið seta karmarnar fyri oljuvirkseminum og vinnupolitikinum annars, so er Statoil eisini tilvitað um ávirkanina, oljuvirksemið hevur á aðrar vinnur.

- Heiminum tørvar orku, og oljuvinna snýr seg um at útnytta tað tilfeingi, ið er. Men vit vilja fara fram við skili, so verandi vinnur kunnu liva væl við síðuna av okkum. Vit síggja eisini, at tá oljuvinnan verður umsitin rætt, so leggur hon lunnar undir nýggjar vinnur. Í Noregi hevur oljuvinnan fingið undirveiting av øllum slagum at blóma, soleiðis at undirveiting í dag er størsta útflutningsvinna har næst eftir kolvetnisframleiðsluni, sigur Rúni M. Hansen.

Hann vísir á, at Statoil eisini er við í fremstu røð at granska í varandi orku at seta í staðin fyri olju og gass. Felagið brúkar trýggjar milliardir krónur um árið upp á grøna orku, og ger seg serliga galdandi, tá tað snýr seg um havvindmyllur.

staðfesta yvirskotsgjald, eru sostatt rættiliga long útlit fyri inntøkum til landskassan og ávís ógreiða um, hvussu ber til at rokna veruliga virðið av tilfeinginum og av tí, ið eigur at falla til landið og til komandi ættarlið í Føroyum.”